

**Pisni prispevek dr. Matjaža Nahtigala,
predstavnik predsednika Vlade Republike Slovenije
na Evropski konvenciji
21.3.2002**

Kaj pričakujemo od Konvencije in IGC?

1. Konvencija mora uspeti v svoji pripravi na naslednjo IGC. Izdelati mora jasne predloge. Če uspe s konstitucionalno pogodbo, toliko bolje. Zato bi bilo smotno, da se v primeru, da Konvencija ne uspe dokončati svojega dela v enem letu, le-ta podaljša.

2. Vključevanje v EU za države kandidatke pomeni, da prevzemajo tudi novo odgovornost za združeno Evropo. Zato želimo v delu Konvencije enakovredno prispevati in sodelovati ter biti vključeni v vse stopnje procesa odločanja o naši skupni prihodnosti. Če bi bili iz procesa razprave in odločanja izključeni, bi to za nas pomenilo nedopustni demokratični primanjkljaj. Zato je potrebno zagotoviti, da bodo tiste države kandidatke, ki bodo do sklica IGC podpisale pristopno pogodbo, na IGC enako zastopane in imele enake pravice kot članice.

Konvencija je zbor enakopravnih. Člani držav kandidatk morajo imeti možnost enakopravnega zastopanja in delovanja kot katerikoli drugi člani. Glede tega menimo, da predsedstvo v sedanji sestavi ni ustrezno strukturirano. Pozdravljamo namen predsedstva, da svojo strukturo izboljša. Menimo, da je potrebno, da se razširi z dvema članoma, od katerih je eden predstavnik vlad, drugi pa parlamentov držav kandidatk in da oba polno sodelujeta v delu Predsedstva. Zato predlagamo, da Konvencija sprejme naslednji sklep:

"Convention invites the representatives from the candidate countries to designate one representative among their representatives of the Heads of State or Government and one representative among their representatives of national parliaments to participate fully in the work of the Presidium without, however, being able to prevent any consensus which may emerge among the members of the Presidium".

(Prevod v slovenščino)

Konvencija vabi predstavnike iz držav kandidatk, da določijo enega od vladnih predstavnikov in enega od predstavnikov nacionalnih parlamentov, ki bosta polno sodelovala v delu Predsedstva, pri čemer pa ne bosta mogla preprečiti soglasja med člani Predsedstva.

3. Vprašanje enakopravnosti jezikov je pomembno za vse člane Konvencije. Cenimo hiter odziv sekretariata in njegovo pripravljenost zagotoviti ustrezno objavo povzetkov in dokumentov, ki jih bodo države kandidatke prevedle same. Vendar ta rešitev ne more obveljati za celotno obdobje dela Konvencije. Vprašanje enakopravnosti jezikov je eno od ključnih vprašanj življenja svobodne, združene Evrope. Brez zavarovanja jezikovne dediščine vseh, tudi najmanjših evropskih narodov, si ne moremo predstavljati združene Evrope. Predlagamo naslednji sklep:

"Convention decides that the documents submitted in the languages of the candidate countries shall be posted on its web site alongside other documents of the Convention. Further, it decides that the secretariat should explore the possibilities for translation of a) summary records, b) documents issued by the President or the Presidium and c) for simultaneous interpretation into at least one of the official languages of the EU and should submit its findings and proposals to the Convention by the end of April."

(Prevod v slovenščino)

Konvencija odloči, da se dokumenti predloženi v jezikih držav kandidatki objavijo na spletni strani, skupaj z ostalimi dokumenti Konvencije. Nadalje nalaga Sekretariatu naj prouči možnosti za prevod a) povzetkov razprav, b) dokumentov Predsednika in Predsedstva c) simultano prevajanje v vsaj enega od uradnih jezikov EU, in naj predloži svoje ugotovitve in predloge Konvenciji do konca aprila.

Kaj pričakujemo od EU?

4. Izhajajoč iz evropske realnosti je za Evropo bistveno vprašanje sožitja ob upoštevanju različnosti. Moto Evrope je lahko le različnost znotraj enotnosti. Takšna ureditev mora biti utemeljena na enakopravnosti, na interesu po sodelovanju v okvirih za vse enakih pravil ter na solidarnosti.

5. Nacionalne države so temelj identitete vsakega evropskega naroda, temeljni element evropske arhitekture in s tem tudi skupne evropske identitete. Temeljni viri posameznih identitet morajo biti tudi v razširjeni Uniji obvarovani pred slabljenjem in stapljanjem. Zato mora prihodnja EU zagotavljati ohranitev in cvetoč razvoj nacionalnih, jezikovnih in kulturnih identitet evropskih narodov. Zato naj že Konvencija z večjo enakopravnostjo jezikov kandidatki da zgled in omogoči vsakemu svojemu članu, da se izraža v svojem materinem jeziku.

6. Da bo bodoča evropska ureditev legitimna, bo bistveno ohranjanje enakopravnosti manjših držav z večjimi. Za resnično enakopravnost je potrebno ohraniti nadproporcionalno zastopanost manjših držav. Po drugi strani pa je za legitimnost evropskega projekta prav tako potrebno zagotavljanje enakopravnosti bodočih članic s sedanjimi članicami.

7. Zavzemamo se za nadaljnjo krepitev komunitarne metode. Le-ta lahko Uniji zagotovi potrebno demokratičnost, transparentnost, udejanjanje načela solidarnosti in enakosti. Bistveni elementi takšne komunitarne metode so močna, nevtralna, nepristranska Komisija, ki zastopa skupni interes Unije in ima kot taka pristojnost iniciative; Svet, ki predstavlja nacionalno legitimnost in omejuje problem večinskega načela v evropski družbi z nacionalno pluralnostjo; Evropski parlament, ki predstavlja evropsko javnost in je forum za politične razprave in nadzornik Sveta in Komisije ter Evropsko sodišče.

8. Državljeni potrebujejo več možnosti za participacijo pri evropskih zadevah, zato pričakujemo povečanje vloge nacionalnih parlamentov. Od prihodnje evropske ureditve pričakujemo močno okrepljen demokratični politični proces v EU - zakonodajni proces, politično odločanje in implementacija politik morajo biti bolj odprti procesom politične razprave, tako na evropski kakor tudi na nacionalnih ravneh.

9. Razporeditev pristojnosti med nadnacionalno in nacionalno ravno po posameznih področjih mora biti jasneje definirana. Ena od ključnih nalog konvencije je, da poskuša najti mehanizme, kako bi se dalo pristojnosti EU določiti na enostaven, sistematičen, koherenten in transparenten način. Pri tem naj se upošteva, da je razvoj Unije dinamičen, tako da dokončnega kataloga pristojnosti ne bo moč pripraviti. Predno bi EU dodeljevali nove pristojnosti, bi bilo posvetovanje o tem z nacionalnimi parlamenti obvezno. Obenem bi bilo potrebno ponovno proučiti, katera

vprašanja, ki so danes v pristojnosti EU, bi bilo potrebno vrniti državam članicam. Tako bo lahko bolje uveljavljeno načelo politične odgovornosti institucij EU in držav članic.

10. Podpiramo predlog predsednika Konvencije, da je končni rezultat dela Konvencije ustavna pogodba. Le ta naj bo pregledna in razumljiva, z natančneje udejanjenim načelom subsidiarnosti in sorazmernosti ter z vključitvijo amandmirane Listine temeljnih pravic poenostavila arhitekturo EU in jo naredila razumljivejšo, kar bo prispevalo h krepitvi evropske identitete.

11. Kako vidimo razvoj EU politik?

Izhajajoč iz približevanja Unije državljanom, zahteve po večji transparentnosti itd., bi veljalo pri razvoju politik Unije poslušati ljudi.¹ Tako pričakujemo, da bo Unija:

- v svojem območju vzpostavila območje svobode, pravičnosti (tudi enakost članic, enaka pravila za vse, socialna pravičnost, solidarnost) in miru (vprašanje upravljanja zunanjih mej EU, boj proti organiziranemu kriminalu, skrb za manjšine, njihov status mora biti jasno definiran);
- zagotavljala pogoje za enakomerni, trajni in stabilni razvoj vseh njenih narodov in državljanov (ohranitev vsega a.c. enotnega trga, potreben napredek na nekaterih področjih - telekomunikacije, poštna storitve, energetika, finančne storitve; okrepiti koordinacijo stabilizacijskih politik in varstvo okolja; poenostavitev pravil redistribucijskih politik s prednostno orientacijo na načelu solidarnosti oz. omogočanja hitrejšega razvoja manj razvitih članic) in ohranjala pridobitve evropskega socialnega modela;
- v svetovni skupnosti delovala kot dejavnik miru in razvoja, (zunanje in varnostne dimenzije/politike EU je potrebno okrepiti). Za Evropo je eden ključnih izzivov vprašanje njene varnosti. Odgovor na ta izziv zahteva večjo koherentnost med politikami za zagotavljanje notranje in zunanje varnosti. Potrebna je delna komunitarizacija teh dejavnosti. Zlitje funkcij visokega predstavnika in komisarja, odgovornega za zunanje odnose je po našem mnenju ideja, ki je vredna premisleka.

12. EU za odgovarjanje na nove izzive potrebuje fleksibilnost in možnost nadaljnje integracije na novih področjih. Možnost okrepljenega sodelovanja je zato neizbežna. Pri tem je potrebno upoštevati naslednja načela: to sodelovanje mora potekati znotraj določil Pogodbe; odprtost kot temeljno načelo; solidarnost, ki naj predvideva načine, kako omogočijo dejanski kasnejši vstop v področja okrepljenega sodelovanja tudi drugim; pravice tistih, ki ne sodelujejo, ne smejo biti kakor koli prizadete, a.c., ki spada pod izključne pristojnosti Unije, ne sme biti prizadet.

---

¹ Javno mnenje iz leta 2000 je pokazalo, da ljudi najbolj skrbijo: nezaposlenost, varstvo okolja, vzdrževanje miru in varnosti in boj proti organiziranemu kriminalu in preprodaji drog.